

Daniel kitaby — Ýüz Elli Üçünji

Demirgazyk we Günorta Patyşalyklarynyň Ruhy Simwolizmi: Mukaddes Kitapdaky Ybadathanalaryň we Ynsan Tebigatynyň Üsti bilen Bir Syýahat

Jeff Pippenger

2024-03-23

Demirgazyk patyşalygy adamzadyň ybadathanasyndaky pes tebigaty aňladýardy; ol ybadathanadaky ýygnaýyň bedenini aňladýardy; ol Mesihni ybadathanasyndaky ynsan tenini aňladýardy. Mesih her bir ybadathanany gurdy, hem-de her bir binýady Ol goýdy, we Millerit ybadathanasyndaky ilkinji daş Ezekeiliň iki taýagy bilen şekillendirilýän “ýedi wag” taglymatydy. 1863-nji ýylyň gozgalaňynda Laodikiýaly Adventizm öz pygamberlik “burç daşyny” ret etdi; bu hem ýer ýüzündäki ybadathananyň gurulmagynda bolup geçipdi. Ret edilen daş, ähli gurluşyk döwriň dowamynda бүдrediji daş bolan hem bolsa, ybadathana gurluşygynyň ahyrynda saýlanylmaga niýetlenipdi. Şeýle-de bolsa, pygamberlik Sözi бүдrediji ret edilen daşyň ahyrsoňy burçuň baş daşy boljakdygyny aýdyň görkezýär.

Günorta patyşalygy arkaly şekillendirilişi ýaly, “ýedi wag” taýagy demirgazyk patyşalyk bilen gatnaşykda “baş”dyr. Ol “baş”dyr, çünki Hudaý Iýerusalimi Öz şäheri hökmünde tanamagy, Öz mukaddes ýerini we Öz adyny şol ýerde goýmagy günorta patyşalykda saýlap aldy. Iki taýak 1798-den 1844-e çenli birleşdirilýänçä, “baş” aşaky, ýagny günorta patyşalyk bolupdy. Ýuhanna 1844-nji ýylda demirgazyk patyşalygy terk etmegi buýrulanda, sebäbi ol beýleki milletlere berlendi, günorta patyşalyk ýeke özi bir millet hökmünde duran nyşan bolup galdy, ýa bolmasa in bolmanda meýilnama şoldy. Şol meýilnama 1863-nji ýylyň gozgalaňy we häzirki Ysraýylyň ilkinji “Kadeşdäki gozgalaňy” tarapyndan bölkelipdi.

2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda Reb Öz Laodikýa ýygnaýyny 1863-nji ýyla, 1888-nji ýyla, 1919-njy ýyla we 1957-nji ýylda bolan ikinji “Kadeşdäki pitnä” yzyna getirdi. Emma şol pitnede ret edilen daşyň burçuň baş daşy boljakdygy baradaky wada indi ýerine ýetirilýär. Bu wada Mesih tarapyndan bakylygyna Taňrylyk bilen ynsanlygyň utgaşdyrylmagy amala aşyrylýan, ýüz kyrk dört müň hökmünde şekillendirilenlerde ýerine ýetirilýär.

Pawlus pes tebigaty ten, ýokary tebigaty bolsa akyl hökmünde kesgitledi. Ol bedeni (pes tebigaty) ölüm hökmünde kesgitledi.

Çünki biz bilýäris: kanun ruhydyr; emma men tençildir, günäniň astynda satylan. Çünki edýän zadymy makul göremok; çünki isleýän zadymy etmeýärin, ýigrenýän zadymy bolsa edýärin. Şeýlelikde, islemedik zadymy edýän bolsam, onda kanunyň ýagşydygyna razylyk berýärin. Indi muny edýän men däl, eýsem içimde ýaşaýan günädir. Çünki bilýärim: içimde, ýagny tenimde, hiç bir ýagşy zat ýaşaýan däl; çünki isleg mende bardyr, emma ýagşy zady nädip amala aşyrmalydygyny tapamok. Çünki isleýän ýagşylygymy etmeýärin; emma islemedik ýamanlygymy edýärin. Indi islemedik zadymy edýän bolsam, muny edýän men däl, eýsem içimde ýaşaýan günädir. Şonda şeýle bir kanuny tapýaryn: ýagşylyk etmek islänimde, ýamanlyk meniň ýanymda bardyr. Çünki içki adamym boýunça Hudaýyň kanunyndan lezzet

alýaryn; emma agzalarymda başga bir kanuny görýärim, ol akylymyň kanunyna garşy uruşýar we meni agzalarymdaky günäniň kanunyna ýesir edýär. Eý, men nähili betbagt adam! Meni bu ölüm jesedinden kim halas eder? Rimliler 7:14–24.

Pawlus öz “teninde” “hiç bir ýagşy zadyň” ýaşadygyny bilýärdi. Onuň teninde (bedeninde) bar bolan, hem miras galan, hem-de ösdürilip ýetişdirilen meýiller diňe ony günä eltmek üçin işleýärdi. Şol meýiller günäniň kanunyny aňladýardy, emma Pawlus günäniň kanunyny däl-de, Hudaýyň kanunyny berjaý etmegi isleýärdi. Pawlus Hudaýyň kanunyny “akyl kanuny” (onuň ýokary tebigaty) diýip atlandyryýardy. Onuň nalyşy: “meni ölüm bedeninden kim halas eder?” diýen sözlerdi. Elbetde, Pawlus halas edişiň hudaýylyk tarapyndan geljekdigini bilýärdi, emma ol halas ediş işiniň öz gatnaşmagyny hem talap edýändigini bilýärdi.

Şonuň üçin, ezizlerim, siz hemişe boýun egşiňiz ýaly, diňe meniň ýanymda bolanyňyzda däl, eýsem indi men ýokkam has-da beter, öz halas boluşyňyzy gorky we titreme bilen amal ediň. Çünki Öz hoşalçylygyna görä hem islegi, hem-de amaly sizde berjaý edýän Hudaýdyr. Filipililer 2:12, 13.

Ölüm bedeninden kurtuluş, ilahî kudret aracılığıyla geçirilirdi; bu kudret insanî kudretle baglantlydy we İsa’nın insanlara sunduğu örnek de buydu. Günah yasası bedenini aňa tabiatında etkin biçimde işliyor olmasına rağmen, İsa kendi iradesini Babası’nın iradesine teslim etmek suretiyle aňa tabiatını Tanrı’nın yasasına tabi kıldı. Pawlus da, eğer iradesini ilahî iradeye teslim etseydi, kurtuluş bulabilirdi. Bunu yaparken kendi kurtuluşunu gerçekleştiriyor olacaktı; ve Sister White’in, yaşamımızdan günahın giderilmesi işinden söz ederken kastettiği şey de budur.

„Özüni Hudaýa tabşyrmakdan ýüz öwürýän her bir jan başga bir güýjüň dolandyryşy astyndadyr. Ol öz-özüne degişli däl. Ol azatlyk hakda gürläp biler, ýöne ol in pesgöwünli gulçulygyň içindedir. Oňa hakykatyň gyzelligini görmek rugsat edilmeyär, çünki onuň aňy Şeytanyň dolandyryşy astyndadyr. Ol özüniň öz hökümüne görä hereket edýär diýip özüni aldasa-da, garaňkylygyň hökümdarynyň erkine boýun bolýar. Mesih jany günä gulçulygynyň zynjyrlaryndan azat etmek üçin geldi. „Şonuň üçin Ogluň sizi azat etse, siz hakykatdan-da azat bolarsyňyz.“ „Mesih Isadaky ýaşayş Ruhunyň kanuny“ bizi „günäniň we ölümniň kanunundan“ azat edýär. Rimliler 8:2.

Gutulyş işinde hiç hili mejbur etmek ýokdur. Daşarky hiç bir güýç ulanylmaýar. Hudaýyň Ruhunyň täsiri astynda adam kime gulluk etjekdigini saýlamaga erkin goýulýar. Jan Mesihi kabul edip boýun bolanda bolup geçýän özgermede azatlygyň in beýik manysy bardyr. Günäni kowup çykarmak janyň öz hereketidir. Dogrudan-da, özümi Şeytanyň hökümdarlygynyň azat etmäge hiç bir güýjümiz ýokdur; emma günäden azat edilmegi arzuw edenimizde we uly mätäçligimizde özümiňden daşarda hem-de özümiňden ýokary bir güýje ýüzlenip perýat edenimizde, janyň güýjleri Mukaddes Ruhun ylahy kuwwaty bilen doldurylýar, we olar Hudaýyň erkini ýerine ýetirmekde erk-islegiň görkezmelerine tabyn bolýarlar.

“Ynsanyň azatlygynyň mümkin bolmagynyň ýeke-täk şerti Mesih bilen bir bolmagydyr. ‘Hakykat sizi azat eder,’ we Mesih şol Hakykatdyr. Günä diňe aňy gowşadyp, janyň azatlygyny ýok etmek arkaly üstün çykyp biler. Hudaýa tabyn bolmak adamyň öz-özüne—adamyň hakyky şöhratyna we mertebesine—gaýtadan dikeldilmegidir. Biziň tabyn

edilýän ylahy kanunymyz ‘azatlyk kanunydyr.’ Ýakup 2:12.” Asyrlar Islegi, 466.

Pawlus şeýle nalyş etdi: “Eý, men nähili betbagt adam! Meni bu ölüm bedeninden kim halas eder?” White uýamyz şeýle diýdi: “haçan-da biz günäden azat edilmegi arzuw edip, uly mätäçligimizde özüimizden daşarda hem-de bizden ýokary bir güýje ýüz tutup perýat edenimizde, janyň güýçleri Mukaddes Ruhun ylahy kuwwaty bilen doldurylýar, we olar Hudaýyň erkini berjaý etmekde erk-islegiň görkezmelerine boýun bolýarlar.” Adamkärçiligimiziň Mesihni ylahylygy bilen birleşmegine erk-islegimizi ulanmak arkaly gatnaşanymyzda, günäni öz “janymyzdan” aýyrmagyň şol “işini” amala aşyrýarys.

Ýöne biziň “düşünmeli zadymyz erkiň hakyky güýjüdür.” Erk “adamyň tebigatyndaky dolandyryjy güýjüň, karar bermek ýa-da saýlamak güýjüniň özüdir. Hemme zat erkiň dogry hereket etmegine baglydyr. Hudaý adamlara saýlamak güýjüni berdi; ony ulanmak olaryň özüne degişlidir. Sen ýüregiňi üýtgedip bilmersiň, özüňden Hudaýa onuň söýgüsini bagyş edip bilmersiň; emma sen Oňa gulluk etmegi saýlap bilersiň. Sen Oňa öz erkiňi tabşyryp bilersiň; şonda Ol Öz ýagşy islegine laýyklykda islemek hem etmek üçin sende iş eder. Şeýlelikde seniň tutuş tebigatyň Mesihni Ruhunyň dolandyryşy astyna getiriljekdir; söýgüleriň Oňa gönükdiriler, pikirleriň Oňa laýyk bolar.”

Pawlus bu hakykatlary bilýärdi, we ol özüniň pes tebigatynyň erkini işledip, öz beýik tebigaty tarapyndan boýun egdirilmelidigini bilýärdi. Şonuň üçin Pawlus her gün ölýärdi.

Rebimiz Isa Mesihde siziň bilen bagly bolan guwanjym bilen şaýat tutýaryn: men her gün ölýärim. 1 Korinfililer 15:31.

Pawlus öz iradesini ulanyp, öz pes tebigatyny boýun egdirip saklamak üçin, ony her gün haça çüýlemelidigini bilýärdi. Şonuň üçin ol öz tenini haça çüýledi.

Mesihe degişli bolanlar teni höwesleri we nebis islegleri bilen bile haça çüýlediler. Galatýalyklar 5:24.

Pawlus Mesihni Ikinji Gelişine çenli adamzada öz günäli teniniň dowam etjekdigini bilýärdi; şol wagtda wepalyklar göz açyp-ýumasy salymda täze, şöhratlandyrylan bedene eýe bolardylar. Şonuň üçin 1798 ýyl kyrk alty ýylyň esasyň kesgitlenişi bolup durýar; şol ýyllarda Milleritleriň ybadathanasy bina edildi, çünki ýeke-täk esas bolan Mesih, dünýäniň düýbi tutulaly bäri soýlan Guzydyr. Demirgazyk patyşalyk bedendi; ol günä arkaly adamzada agalyk edip, galp demirgazyk patyşalyk bolmak üçin özüni beýgeltledi. 1844 ýylda Ýuhanna howluny “daşarda goýmak” barada buýrudy; bu grekçede Hudaýyň Öz adyny goýmagy saýlan ýokary tebigatyň üstünden agalyk eden aşaky tebigaty ret etmegi aňladýar; we 1798 ýylda ten (aşaky tebigat) “mähirleri we nebisleri” bilen birlikde haça çüýlenmelidi.

Düýbünde, Mesihni teni haça çüýlenişde öldi, çünki Ol dirileriň arasyndan kesilip aýryldy. Şondan soň günorta patyşalyk bir millet, bir patyşaly, Hudaý bilen ähtde bolan we Hudaýyň mukaddes mekany öz arasynda bolan bir millet bolmalydy. Setir üstüne setir, “ýedi wagt” indi “burçuň baş daşy” bolup durýar, çünki 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabryndan bäri Hudaý Öz “demirgazyk goşunyň” baýdak hökmünde galdyrýar. Ol goşun bir millet bolmalydyr, we şol millet diňe Onuň

keşbini şöhlelendirir; munuň özi hem Şeýtanyň haýwanyň keşbi bolan öz “şahyny” galdyryň hut şol döwründe bolup geçýär. Ezekiýel kitabynyň otuz ýedinji babynda dört şemalyň habary soňky ýagmyr habaryny şonda şol goşun hökmünde aýaga galýanlaryň üstüne üfleýär. Dört şemalyň habary Ýedinji Surnaýyň habarydyr; şol ýerde Hudaýyň syry tamam bolýar.

Möhürlemäniň tamamlajy işi 2023-nji ýylyň 7-nji oktýabrynda başlandy. Ýüz kyrk dört münüň möhürleniş döwri Ýedinji Surnaýyň ýaňlanýan wagtynda amala aşýar, we şol surnaý möhürleme işiniň dowamynda üç gezek ýaňlanýar. Ol hemişe Yslamyň Şanly Ýere garşy urgy urmagyny alamatlandyrýar. Häzirki zaman ruhy “şanly ýer” 2001-nji ýylyň 11-nji sentýabrynda urga sezewar boldy, gadymy sözme-söz Şanly Ýer bolsa 2023-nji ýylyň 7-nji oktýabrynda, öldürilen iki şaýadyň gaýtadan janlanan hut şol ýylynda urga sezewar boldy. Üçünji urgy bolsa Amerikanyň Birleşen Ştatlarynda tizden güýje girjek Ýekşenbe kanuny wagtyndadyr.

2023-nji ýylyň 7-nji oktýabryndan başlap, Respublikan şah hem-de ýerdäki haýwanyň hakyky Protestan şahy ýakynda geljek ýekşenbe güni kanunynyň dowamynda ýa aagondarha ýaly, ýa-da Guzujyk ýaly gürläýän bir şah bolup, özleriniň in soňky geçişlerini amala aşyrýarlar. Ýeriň taryhynyň jemleýji wakalarynda açylyp görkezilýän uly göreşdäki içerki we daşarky garşydaşlaryň iki görnüşli ýüze çykyşy, ikisi hem Daniel kitabynyň on birinji babyndaky kyrkynjy aýat bilen aňladylýan taryhyň içinde ýerleşýär. Iki şahyň in soňky iki ösüşi Ýedinji Surnaýyň ýaňlanýan döwründe amala aşyrylýar. Ýedinji Surnaý üç betbagtlyk surnaýlarynyň üçünjisidir.

Üç bela pygamberligiň üç esse ulanylyşyny aňladýar, we şeýle etmek bilen olar 2023-nji ýylyň 7-nji oktýabryndaky ýolgörkezijä güýçli şaýatlyk edýärler. Birinji belada-da, ikinji belada-da, Yslamyň urşy Rimiň goşunlaryna garşy alnyp barylýdy; ahyrzamanda bolsa bu Rim Amerikanyň Birleşen Ştatlarydyr. Muňa 1989-njy ýylda garşy-Mesih (Papa Ioann Pawel II) bilen ýalan pygamberiň (Ronald Reagan) arasynda baglaşylan gizlin bileleşigiň netijesinde Sowet Soýuzynyň ýeňlip basylyp alynmagy şaýatlyk edýär.

Ylhamyň dokuzynjy babynda beýan edilişi ýaly, birinji jebirde baş aýlyk wagt pygamberligi bar, bu bolsa ýüz elli ýyla deňdir. Ikinji jebirde bolsa üç ýüz togsan bir ýyl we on baş günlük wagt pygamberligi bar. Bu iki wagt pygamberliginiň ikisi-de birinji we ikinji jebirleri aňladýan iki taryhy döwürde Yslamyň Rime garşy alyp baran urşuny aňladýar. Şol iki pygamberlik urşuň iki dürli netijesine eýe boldy. Birinji ýüz elli ýylyň dowamynda Yslam Rimi “ýaralamalydy”, üç ýüz togsan bir ýyl we on baş günlük pygamberlikde bolsa Yslam Rimi “öldürmelidi”. Bu iki pygamberlik biri-biri bilen gös-göni baglanyşyklydy. Yslamyň Rimi ýaralamaly bolan ýüz elli ýylyň gutarmagy, Yslamyň Rimi öldürmeli bolan üç ýüz togsan bir ýyl we on baş günün başlangyjyny kesgitledi. Birinji we ikinji jebir ýüz elli ýylyň gutarmagy hem-de üç ýüz togsan bir ýyl we on baş günün başlanmagy bilen bölünýär.

Amerikanyň Birleşen Ştatlary ýakyn wagtda çykjak Ýekşenbe kanuny bilen Mukaddes Kitabyny pygamberligindäki altynjy patyşalyk bolmagyny bes edýär, we hut şonda ol pygamberlik taýdan “öldürilýär”. Ylham kitabynyň on birinji babyndaky “uly ýer titremesiniň” sagady hem ýakyn wagtda çykjak şol Ýekşenbe kanunydyr, we şol sagat gelende, Yslamyň Ýedinji Turbasy hem gelýär. Ol ahyrzamanlarda Rim goşunyny aňladýan altynjy patyşalygyň soňuny, ýa-da ölümünü,

bellige almak üçin gelýär. Şol ölümden öň Yslamyň Rim goşunlaryna zyýan ýetirip gelen ýüz elli ýyllyk döwri bolup geçdi. Häzirki zaman dünýäsinde radikal yslamyň işjeňligini pes görkezmäge çalyşýan esasy köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň maglumatlaryna görä, 2023-nji ýylyň 7-nji oktýabryndan başlap, şu makala 2024-nji ýylyň 12-nji fewralynda ýazylyp gutarylýança, Yslam dünýäniň dürli künjeklerinde amerikan bähbitlerine garşy ýüz altmyş baş hüjüm amala aşyrdy.

Yslamyň Rimiň goşunlaryna zyýan ýetirýän ýüz elli ýyly, birinji we ikinji hasratlarda Rimiň goşunlarynyň öldürilmegine alyp barýşy ýaly, üçünji hasradyň taryhynda hem gaýtalanýar; çünki pygamberligiň üç esse ulanylyşy şeýle işleýär. Ýedinji Surnaýyň ýaňlanmagy, ýagny ýüz kyrk dört müňüň möhürlenmegi, şeýle hem iki taýagyň birleşdirilmegi bilen şekillendirilişi ýaly, Hudaýlyk bilen ynsanlygyň birleşmeginiň bolup geçýän wagty, üç ýolbelligine eýedir. Birinjisi ruhy şöhratly ýurtdur, soňkusy hem ruhy şöhratly ýurtdur. Ortaky ýolbelgi göni manydaky şöhratly ýurt bolup durýar.

2023-nji ýylda üçünji hasratyň duýduryş Surnaýyndan gelen ikinji ses partlamasy Yslamyň uruşlarynyň güýjüniň artandygyny, onuň ýer haýwanyna “zyýan ýetirjek” döwre girendigini kesgitledi. Şol ýylyň özünde Respublikan şahy bilen hakyky Protestan şahynyň iki şaýady täzedan janlandy we özara soňky nyşanly şahylaryna geçişlerine başladylar. Respublikan şah üçin bu, haýwanyň keşbi bolan bir şahy emele getirmek maksady bilen ähli dinden dönük Protestan güýçleriniň ähli dinden dönük Respublikan güýçleri bilen birleşdirilmegi boldy. Hakyky Protestan şahynda bolsa bu, şahy häsiýeti boýunça Laodikeýaly ýagdaýdan Filadelfiýaly ýagdaýa geçýärkä, haýwanyň keşbiniň garşytysyny şöhlendirmek üçin Ylahylygyň adamzat bilen birleşdirilmegi boldy. 2023-nji ýyl 2001-nji ýyldan ýigrimi iki ýyl soň bolup geçdi; şeýlelikde ol Ylahylygyň adamzat bilen birleşdirilmeginiň nyşanly baglanyşygyny aňladýardy.

Bu tutuş taryh Daniýel 11-iň kyrkynjy aýatynda bolup geçýär; bu bolsa 1989-njy ýylda möhri açylan we bilimiň artmagyna sebäp bolan aýatdyr; bu ýagdaý Hiddekel derýasy arkaly görkezilýär. Şol aýatyň pygamberlik taryhynda İn Mukaddes Ýerdäki ahyrky iş hem ýerine ýetirilýär; bu bolsa 1798-nji ýylda möhri açylan nurdur we Ulai derýasy arkaly görkezilýär. Kyrkynjy aýatyň başy 1798-nji ýylda ahyrzamanyň wagtyny kesgitleýär, aýatyň soňy bolsa 1989-njy ýylda ahyrzamanyň wagtyny kesgitleýär; we iki derýa kyrkynjy aýatyň taryhynda birleşýär, edil Tigr bilen Ýewfrat (Ulai bilen Hiddekel) Pars aýlagyna ýetmezlerinden öň birleşişleri ýaly.

Bu barlagy indiki makalada dowam etdireris.

Rebbi Hökümdar Ruhuhu meniň üstümdedir; çünki Reb meni ýuwaşlara hoş habarı yglan etmegim üçin mesh etdi; ol meni ýüregi ýaralananlary bejermäge, ýesir düşenlere azatlygy we baglylara zyndanyň açylşyny yglan etmäge iberdi; Rebbiň makbul ýylyny we Hudaýymyzyň ar alyş gününü yglan etmäge; ähli ýas tutýanlara teselli bermäge; Sionda ýas tutýanlara küllüň deregine gözellik, ýasyň deregine şatlyk ýagy, gamgynlyk ruhunyň deregine öwgi lybasyny bermäge; olar adalat agaçlary, Rebbiň ekini diýip atlandyrylsynlar we Ol şöhratlansyn.

Olar köne harabalyklary täzedan gurarlar, öňki weýrançylyklary dikelderler, köp nesilleriň dowamynda haraba öwrülen şäherleri abatlap gurlar. Kesekiler gelip, sürülerinizi bakarlar; daşary ýurtlularyň ogullary siziň ýer sürüjileriniziň we üzüm baglaryňyzyň idegçileri bolarlar.

Emma siz Rebbiň Ruhanylary diýlip atlandyrylar; adamlar size Hudaýymyzyň Hyzmatkärleri diýerler. Siz milletleriň baýlyklaryny iýersiňiz, olaryň şöhraty bilen öwnersiňiz. Siziň utanjyňyzyň deregine iki esse paý bolar; masgaraçylygyň deregine öz paýlaryna şatlanyrlar. Şonuň üçin öz ýurtlarynda iki esse mirasa eýe bolarlar; olara baky şatlyk berler.

Çünki Men, Reb, hökmi söýýärim, ýakma gurbanlygy üçin edilen talaňçylygy ýigrenýärim; olaryň işini hakykatda ugrukdyrarn, olar bilen ebedi äht baglaşarn. Olaryň nesli milletleriň arasynda tanalar, olaryň zürýady halklaryň arasynda mälum bolar; olary görenleriň hemmesi olaryň Rebbiň bereket beren neslidigini ykrar eder. Men Rebde uly şatlyk taparn, janym Hudaýymda begener; çünki Ol maňa gutulyşyň geýimlerini geýdirdi, meni dogrulygyň donuna бүrdi, edil giýewiň bezegler bilen özüni bezşi ýaly, gelniň hem öz şaý-sepleri bilen bezelişi ýaly. Çünki ýer öz pyntyklaryny çykaryşy ýaly, bag hem onda ekilen zatlaryň gögerip çykmagyna sebäp bolşy ýaly; şonuň ýaly-da Reb Hudaý ähli milletleriň önünde dogrulygy we öwgini gögerdip çykarar. Işaya 61:1–11.